

Høringssvar - forslag til lov om forbud mot hold av pelsdyr og forslag til ordning for økonomisk kompensasjon til pelsdyroppdrettere

Pelsdyroppdrett har lange tradisjoner i Agdenes og har vært en viktig del av landbruket siden 1928 som både hoveddrift og tilleggsdrift.

Pelsdyr produksjonen har foregått på både rev og mink i varierende mengdeforhold mellom disse iløpet av denne perioden. I dag er Agdens den kommunene med nest største pelsdyrproduksjon på rev, tett etter Oppdal. Itillegg finnes det noe minkproduksjon.

Som i andre deler av landbruket har antall driver falt men produksjonen har ofte økt hos de gjenværende. I dag har vi 13 farmere som i 2014 omsatte skinn for 25 millioner i 2014 noe som tilsvarte skogavvirkningsinntektene i kommunene som vil inngå i Orkland.

Pelsdyrnæring står fortsatt for en betydelig verdiskapning i vårt område.

I dag leveres forsyner fôrkjøkkenet på Oppdal Agdenes med pelsdyrfôr. Fôrkjøkkenet eies av farmerne tidligere var det flere lokale mindre fôrkjøkken men disse fusjonerte og noen større ble etablert.

Pelsdyr har her i kommunen vært en ekstra fot å stå på i tillegg til annen landbruksdrift, dette grunnet mange små bruk med begrenset tilgang på jord. Det var særlig viktig i de tøffe årene før opptrappingen i landbruket på 80 tallet.

I de senere år har vi itillegg fått pelsdyrfarmer der pelsdyr er hovedinntekten og annen jord leies ut til andre produsenter som driver annen produksjon. Det er også farmere der kommunen framleier tomt til farmerne i ett næringsområdet Fjellsaunet.

Økonomien i pelsdyrproduksjonen variere utfra hvilke priser som oppnås på de ulike skinnauksjonene. Dette fører til at produksjonsinntektene svinger noe som gjør at en verdi fastsettelse av næringen er vanskelig om en bruker få år. I gode år settes penger i fond for å kunne avhjelpe magrere år. En investerer også derfor i takt med svigninger likeså vedlikehold som kommer utenpå de nødvendige utbedringene.

I forrige stortings periode 2013-2017 ble fraktstøtte vedtatt fjernet dett påførte pelsdyrnæringen en økt kostnad med fôret som en tidligere ikke har hatt. Den utgjorde underkant av 20 mill. Dette er en kostnad dagens farmere har tatt på egenkappe nå og som utfordrer fôrprisen.

Mattilsynets rapporter viser at pelsdyrnæringen er en av de næringen med minst skader og avvik til tross for at disse er noe av de mest kontrollerte over flere år. Næringen må som alt annet husdyrhold forholde seg til holdforskrifter for sitt dyreslag. Alle bønder er pliktige til å følge disse uavhengig hva en produserer.

Avl og utvikling på lynne er en naturlig del både i husdyrproduksjon og avl på selskapsdyr der en er ute etter spesielle egenskap.

Næringen har i fra 2017 ett stortingsvedtak som etter flere år med utredning som gav næringen lov til å fortsette med en bærekraftig utvikling av pelsdyrproduksjonen med noen justering i gruppehold av mink og ett velferdsprogram. Dette er det som i dag er vedtatt.

Vi vil nå ta for oss de ulike delene av lovforslaget og kompensasjons ordningen som er framlagt og hvilke følger dette få om dette vedtas.

Et år etter at Stortinget hadde vedtatt at det fortsatt skulle være lov til å drive med pelsdyr i Norge og at landsmøtet i Høyre vedtok det samme, ble det i Jeløya plattformen i januar 2018 bestemt at det skulle fremmes en lovproposisjon mot pelsdyrhold med en avviklingsperiode for eksisterende produsenter fram til årsskiftet 2024/2025. I plattformen er det også lagt opp til at eksisterende næringsaktører per 15. januar 2018 får økonomisk kompensasjon som følge av forbudet. Det er som følge av dette sendt ut et høringsnotat med høringsfrist 31.1.2019.

Denne lovproposisjonen fremmes uten at det er noe i næringen som har endret seg iforhold til Nou rapporten som ble laget i forkant av Stortingsvedtaket i 2017 som anbefalte videre drift med noen justeringer. Den eneste endringen er en ny regjeringskonsultasjon. Det fremmes nå en næringsavvikling uten en nøytral rapport som sikrer vedtak basert på kunnskap og faktiske forhold.

I høringsnotatet foreslås det en kompensasjon til oppdretterne på til sammen 365 millioner kroner, fordelt med 50 millioner til avviklingskostnader, 50 millioner til omstillingsmidler og resten til erstatning for kapitalverdier.

1. Avviklingskostnader 50 mill:

Kostnader til riving av reveskur bare i Agdenes beløper seg til 26.8 mill, tar en i betrakning at Oppdal er litt større i produksjon vil hele avviklingspotten bli brukt opp kun i disse kommunene. Beregninger gjort utfra satser gitt av takstmann under takstering av rivingskostnader, bortkjøring deponering og grunnrydding.

10.200 meter revehus x 1607 kr/ meter =	16,4 mill	2.800 m2 isolerte hus x 3.318 kr/ m2 =	9,3
mill		1005 m2 uisolerte hus x 1.143 kr/ m2 =	1,1 mill
		I alt kr	= 26,8
		mill	

2. Omstillingsmidler 50 mill.

Hva skal de omstilles til og hvilke ressurser skal de drive ny næring av? Her i kommunen er stortsett all jord i drift og den jorda de selv har er enten leid ut eller laget fôravtale på. Dette er ofte bundet i kontrakter over flere år. Ved å trekke tilbake sin egen jord fører det til at flere andre må redusere sin produksjon siden de vil mangle fôr til dyra. En annen utfordring er markedsmetning og overproduksjon i de fleste næringer i dag. Kostanden ved å etablere ny næring er også formidabel. Skal en etablere en ny melkeproduksjon vil det fort kreve 15 mill bare for kvote og bygg. Mye av omstilling kan heller ikke starte mens en driver med pelsdyrproduksjonen. En vil ha behov for å drive med dyra mens de er der, rivning etterpå så kan en starta på en evt omstilling.

3. De resterende midlene er heller ikke nok til å kompensere dagens gjeldsnivå i næringen. Langt mindre tapene i driftsapparat og verdi på gårdene.

Spr

Vi mener derfor at dette lovforslaget om avvikling bør trekkes grunnet altfor dårlig grunnlag og stortingsvedtaket fra 2017 bør bestå.

Mvh Agdens bondelag